



FORSENDUR OG MARKMIÐ

FJÁRHAGSÁÆTLUN

2017 - 2020



1. Inngangur

Bæjarráð samþykkti vinnuferli fjárhagsáætlunar á fundi sínum þ. 23. júní 2016. Einn liður í þessari vinnu er að taka saman helstu forsendur fjárhagsáætlunar í eitt skjal svo allir, bæði embættismenn og kjörnir fulltrúar, vinni út frá sömu forsendum.

Í þessu skjali eru sett fram ýmis fjárhagsleg markmið. Þjónustumarkmið birtast hins vegar í starfsáætlunum hvers sviðs. Hér er einnig að finna úrdrátt úr minnisblaði sem Samband íslenskra sveitarfélaga tók saman auk greinargerða forsvarsmanna helstu B–hluta fyrirtækja s.s. Reykjaneshafnar, Fráveitu Reykjanesbæjar og Fasteigna Reykjanesbæjar. Að lokum er hér að finna umfjöllun um helstu viðhaldsframkvæmdir sem vitað er að ráðast þurfi í á næstunni.

Fyrir vinnu við fjárhagsáætlun samþykkti bæjarráð að lágmarks framlegð bæjarsjóðs yrði 12%.

Það er von okkar að þessi samantekt helstu forsenda auðveldi og bæti vinnu við gerð fjárhagsáætlunar Reykjanesbæjar.

Með vinsemd og virðingu

Kjartan Már Kjartansson, bæjarstjóri.

2. Markmið

Fjármálastjórn Reykjanesbæjar skal ávallt vera í samræmi við lög og reglur sem gilda um fjármál sveitarfélaga á hverjum tíma.

Markmið Reykjanesbæjar við gerð fjárhagsáætlunar 2017 og áætlunar 2017–2020 byggja annars vegar á fjármálaeignum sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 og hins vegar reglum Reykjanesbæjar um gerð fjárhagsáætlunar. Reykjanesbær starfar eftir áætlun er nefnist „Sóknin“ sem var kynnt fyrir bæjarbúum á haustmánuðum 2014. Með „Sókninni“ leitast bæjarfélagið við að ná skuldum og skuldbindingum niður fyrir 150% skuldaviðmið sveitastjórnarlaga.

Grundvallahlutverk sveitasjóðs, A–hluta Reykjanesbæjar, er að veita íbúum bæjarins góða og skilvirka þjónustu.

2.1 Markmið um þjónustu

Gerð er grein fyrir stefnum, markmiðum og áformum varðandi þjónustu bæjarins í starfsáætlunum fagsviða og fyrirtækja í B–hluta samstæðu bæjarins.

2.2 Markmið um jafnvægi í rekstri A–hluta og samstæðu A og B hluta Reykjanesbæjar

Skylt er að haga fjárhagsáætlun þannig að rekstrargjöld séu fjármöggnuð. Í 64. gr. laga nr. 138/2011 er kveðið á um að sveitarstjórn skuli sjá til þess að rekstri, fjárfestingum og ráðstöfun eigna og sjóða sé þannig hagað á hverjum tíma að sveitarfélagið muni til framtíðar geta sinnt skyldubundnum verkefnum sínum. Löggin gera þess vegna kröfu um að heildarútgjöld til rekstrar vegna samstæðu skuli á hverju þriggja ára tímabili ekki vera hærrí en nemur samanlögðum reglulegum tekjum (jafnvægisreglan). Þannig má segja að tekjuáætlun til næstu sex ára marki útgjaldaþol A–hluta og samstæðu A og B hluta.

Þetta markmið felur í sér:



- Að bæði A–hluti og samstæða A og B hluta þurfa á hverju ári að vera rekin með afgangi. Í „Sókninni“ er sett fram aðgerðaráætlun í 4 hlutum fyrir næstu 6 ár.
- Að yfir hvert þriggja ára tímabil séu rekstrartekjur A–hluta og samstæðu A og B hluta hærri en rekstrargjöld.

Reykjanesbær hefur verið rekinn með rekstrarhalla og verður svo áfram í nokkur ár skv. „Sókninni“. Þannig lítur ekki út fyrir að jafnvægi náist í rekstri fyrr en á árinu 2019 í samstæðu A og B hluta.

Markmið um jafnvægi í rekstri tengist eftirfarandi þáttum:

- Tekjur – útsvar, fasteignagjöld, þjónustugjöld
- Íbúafjöldi
- Launakostnaður
- Annar rekstrarkostnaður
- Rekstrarniðurstaða skili afgangi til greiðslu skulda og skuldbindinga.

2.3 Markmið um hámark skulda og skuldbindinga í A–hluta og samstæðu A og B hluta Reykjanesbæjar

Rekstri, fjárfestingum og ráðstöfun eigna og sjóða A–hluta skal ráðstafað þannig að bærinn geti til framtíðar sinnt skylduverkefnum sínum á hverjum tíma. Þetta felur í sér kröfu um að heildarskuldir og skuldbindingar nemi að hámarki 150% af reglubundnum tekjum, sbr. 64. gr. laga nr. 138/2011. Lagaákvæðið kallar á markmið um hóflega og sjálfbæra skuldsetningu.

Í fjárhagsáætlun 2017–2020 er áætlað að veltufé frá rekstri á árinu 2017 verði 1.348 m.kr. í A–hluta og fari svo hækkandi til ársins 2020.

Fjárfestingar verði lágmarkaðar við 300 m.kr. árlega eða sem næst afskriftum fastafjármuna, og ekki verður farið í að auka kuldir bæjarfélagsins nema brýna nauðsyn beri til. Vegna íbúafjölgunar er gert ráð fyrir byggingu eins leikskóla og byggingu 1. og 2. áfanga nýs grunnskóla.

2.4 Markmið tengd aðlögun að fjármálareglum sveitarfélaga

Þau sveitarfélög sem uppfylla ekki fjármálareglur sveitarfélaga skv. 64. grein laga nr. 138/2011 er gert skylt að leggja fram áætlun fyrir Eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga (svokallaða aðlögunaráætlun) um hvernig og hvenær þau ráðgera að uppfylla kröfu um 150% skuldaviðmið. Sveitarfélög fengu 10 ár frá gildistöku laganna til að ná skuldaviðmiði sínu niður.

Reykjanesbær hefur skilað inn aðlögunaráætlun til Eftirlitsnefndar um fjármál sveitarfélaga. Bæjarfélagið fór fram á að uppfæra þá áætlun og hefur frest til 31. desember 2016 til þess.

Ársreikningur 2015, útkomuspá 2016, samkomulag við kröfuhafa um endurskipulagningu efnahagsreiknings bæjarins og „Sóknin“ er undirstaða aðlögunaráætlunar bæjarfélagsins.

2.5 Markmið tengd greiðsluhæfi A–hluta

Greiðslubyrði vegna skulda og skuldbindinga A–hlutans er viðráðanleg á næstu árum ef endurfjármögnun fæst. Greiðsluhæfi A–hlutans er í lagi árið 2016 vegna aukinna útsvarstekna. Hvað varðar næstu ár þá hefur hærri framlegð sem reiknað er með að ná út úr „Sókninni“ áhrif á greiðslufærni. Það er samt ekki nægjanlegt að hækka framlegðina heldur þarf einnig að endursemla um kuldir og skuldbindingar A–hlutans og samstæðu A og B hluta og er þá horft til Reykjaneshafnar og leiguskuldbindinga A–hlutans.



2.6 Markmið varðandi fjárhagslegt gagnsæi

Ítarlegar fjárhagslegar upplýsingar um A-hluta skulu vera aðgengilegar fyrir almenning. Þar er átt við að á vef bæjarins verði hægt að nálgast fjárhagsupplýsingar varðandi rekstur bæjarfélagsins:

- Fjárhagsáætlun
- Mánaðarleg rekstraryfirlit
- Árshlutauppgjör
- Ársreikninga
- Viðauka við fjárhagsáætlun

3. Framsetning áætlunar og rekstur málaflokka

3.1 Framsetning áætlunar

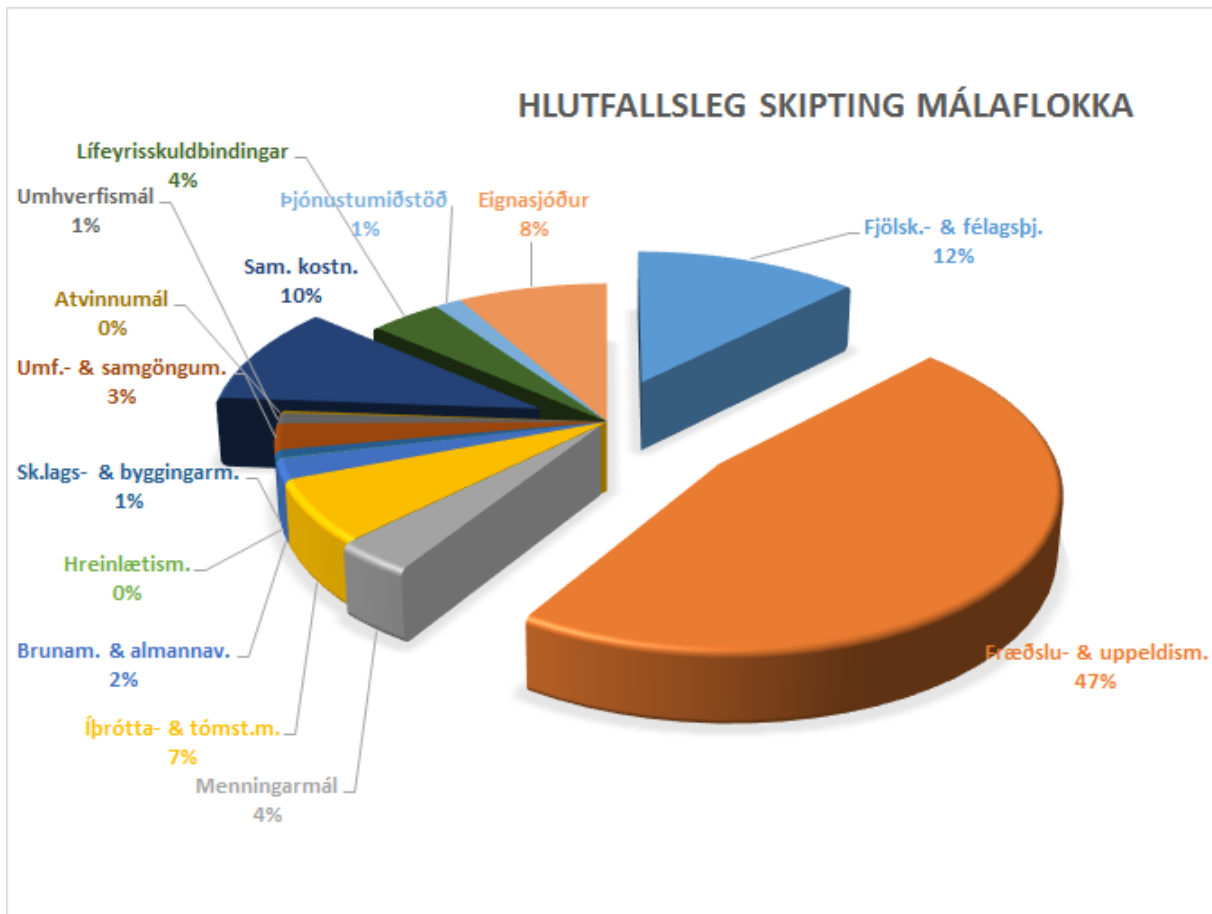
Frumvarp að fjárhagsáætlun Reykjanesbæjar samanstendur af rekstrar- og efnahagsreikningi fyrir A-hluta og samstæðureikning A og B-hluta. Til A-hluta telst bæjarsjóður, sem er aðalsjóður sveitarfélagsins, auk annarra sjóða og stofnana er sinna starfsemi sem að hluta eða öllu leyti eru fjármögnuð með skatttekjum, en auk aðalsjóðs er um að ræða eignasjóð og þjónustumiðstöð. Til B-hluta teljast stofnanir sveitarfélagsins og fyrirtæki sem að hálfu eða meirihluta eru í eigu sveitarfélagsins og eru reknar sem fjárhagslega sjálfstæðar einingar. Þau fyrirtæki og stofnanir sem falla undir B-hluta eru m.a.: Fráveita Reykjanesbæjar, Reykjaneshöfn, Fasteignir Reykjanesbæjar ehf., HS Veitur hf., og fasteignin sem hýsir hjúkrunarheimilið að Nesvöllum.

3.2 Rekstur málaflokka

Markmiðið með verklagi við fjárhagsáætlunargerð er að bæta meðferð fjármuna bæjarins og lágmarka frávik frá fjárhagsáætlun.

Undanfarin ár hefur fjárhagsáætlun Reykjanesbæjar verið rammaáætlun þar sem málaflokkum og stofnunum eru veittar heildarfjárveitingar. Gengið hefur verið út frá því að stjórnendur sviða og stofnana hafi bestu forsendur til að vinna frekar úr þeim verkefnum sem ákveðið er að framfylgja og leita hagkvæmustu leiða til að framkvæma. Mikilvægt er að ákvarðanataka sé eins nálægt notendum þjónustunnar og við verður komið. Þannig verður ábyrgð skýrari og ákveðið athafnafrelsi myndast í rekstri málaflokka.

Fræðslu- og uppeldismál eru sem fyrr langstærsti málaflokkurinn en útgjöld til fræðslumála nema 47% af heildarútgjöldum sveitarfélagsins. Fjölskyldu- og félagsþjónusta er með 12%, íþróttá- og tómstundamál 7%, umhverfis-, umferðar- og skipulagsmál eru með 5%, menningarmál 4% af heildarútgjöldum og brunamál og almannavarnir taka til sín 2%. Sameiginlegur kostnaður nemur 10% af heildarútgjöldum en undir þennan málaflokk falla nefndir og ráð, rekstur ráðhúss, tölvu og upplýsingamál fyrir allar stofnanir. Inni í þessum málaflokki er einnig utanumhald um framlög til Sambands sveitarfélaga á Suðurnesjum. Þjónustumiðstöð er 1% og eignasjóður er 8%. Lífeyrisskuldbindingar eru um 4%.



4. Forsendur fjárhagsáætlunar 2017 og langtímaáætlana

Forsendur fjárhagsáætlunar Reykjaneshæjar fyrir árið 2017 og sex ára áætlunar 2017–2022 eru að mestu leyti byggðar á þjóðhagsspá Hagstofu Íslands sem birtist í nóvember 2016. Auk þess tók Samband íslenskra sveitarfélaga saman minnisblað í lok ágúst 2016.

Úr minnisblaði Sambandsins frá ágúst sl.:

Þjóðhagsspá Hagstofu

Lög um opinber fjármál mæla sérstaklega fyrir um hagrænar forsendur í 8. gr.:

„Stefnumörkun í opinberum fjármálum skal byggjast á traustum forsendum og gögnum, sem unnin eru hlutlægt og kerfisbundið, og opinberum hagtölum og þjóðhagsspám þar sem tekið er mið af fjárhagslegum og efnahagslegum áhrifum af áformum stjórnvalda. Jafnframt skal hafa til hliðsjónar hagspár frá viðurkenndum fagaðilum og alþjóðastofnunum. Gera skal grein fyrir þeim forsendum sem stefnumörkunin byggist á.“



Hagstofu Íslands er falið það verkefni að gera þjóðhagsspár og er fjárlagafrumvarp byggt á sumarspá stofnunarinnar. Stofnunin mun birta nýja spá í nóvember næstkomandi og endanleg fjárlög mótast af þeirri spá. Með sama hætti þurfa sveitarfélögin að ganga út frá spám hagstofunnar um efnahag þjóðarbúsins í heild við gerð fjárhagsáætlana.

Tafla 1. Þjóðhagsspá Hagstofu Íslands 2016-2021

Hlutfallsleg magnbreyting milli ára, þ.e. umfram verðhækkanir, nema annað sé tekið fram.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Einkaneysla	6,0	4,8	3,6	2,9	2,7	2,5
Samneysla	1,1	1,0	1,5	1,8	1,8	1,6
Fjármunamyndun	16,0	6,4	1,9	3,0	3,9	4,0
Atvinnuvegafjárfesting	21,4	4,6	-1,2	0,5	3,4	3,8
Fjárfesting í íbúðarhúsnæði	11,1	18,1	16,2	9,0	6,0	5,7
Fjárfesting hins opinbera	-0,5	4,7	3,1	8,8	3,7	2,5
Þjóðarútgjöld, alls	6,6	4,2	2,7	2,6	2,7	2,6
Útflutningur vöru og þjónustu	6,9	3,8	3,6	3,6	2,8	2,7
Innflutningur vöru og þjónustu	11,9	5,4	3,2	3,3	2,7	2,5
Verg landsframleiðsla	4,3	3,5	2,9	2,8	2,7	2,7
Vöru- og þjónustujöfnuður, % af VLF	5,5	4,6	4,7	4,8	4,8	5,0
Viðskiptajöfnuður, % af VLF	3,8	2,6	2,9	2,8	2,6	2,7
Atvinnuleysi, % af vinnuafli	3,4	3,4	3,6	3,7	3,8	3,9
Vísitala neysluverðs (verðbólga)	2,2	3,9	3,5	2,8	2,6	2,5
Gengisvísitala	-6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raungengi	7,5	2,1	1,6	0,8	0,5	0,4
Launavísitala	11,1	6,3	5,8	5,3	4,5	4,3
Alþjóðlegur hagvöxtur	1,7	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Alþjóðleg verðbólga	1,2	1,6	1,9	2,0	2,0	2,0

Hagvöxtur. Í heildina litid eru efnahagshorfur bjartar að mati Hagstofu Íslands. Umsvif þjóðarbúsins, eins og breyting vergra landsframleiðslu (hagvöxtur) vitnar um, eru talin vaxa um 4,3% í ár og um 3,5% á því næsta. Næstu árin á eftir vex landsframleiðsla um tæplega 3% eins og tafla 1 sýnir.

Helstu drifkraftar hagvaxtar næstu þrjú árin eru einkaneysla og fjármunamyndun. Tafla 1 sýnir að fjárfesting atvinnuvega vex verulega á þessu ári og að vænst er vaxandi umsvifa í íbúðafjárfestingu næstu árin.

Ferðapjónustan hefur skipt þjóðarþíð sköpum undanfarin ár. Spá hagstofu byggir á áframhaldandi vexti ferðapjónustu, þótt þeirri forsendu sé ekki gefið tölulegt gildi.

Vísitala neysluverðs byggir á könnun á útgjöldum heimila og tekur þannig til vöru og þjónustu sem heimilin kaupa, þ.m.t húsnæðiskostnaður. Verðbólga hefur verið lág undanfarin tvö ár, þar sem lág verðbólga í viðskiptalöndum og lágt olúverð samfara hækkun gengis krónunnar hafa vegið upp verðbólguþrýsting vegna launahækkana. Hagstofan gerir ráð fyrir að verðbólga vaxi næstu tvö árin, verði 3,9% á næsta ári og 3,5% á þar næsta og um 2,5-3% síðustu ár spátímabilsins. Hækkun vísitölu neysluverðs má nota sem almenna vísbendingu um verðbreytingar, t.d. margvíslegrar rekstrarvöru.



Undanfarin ár hefur húsnæðiskostnaður verið afgerandi þáttur í hækkun vísitölunnar. Hagstofan birtir reglulega vísitölu neysluverðs án húsnæðis og skv. þeim mælikvarða var verðbólga engin eða óveruleg um mitt ár 2016, samanborið við 1,6% með húsnæðislið. Hagstofan spáir aðeins fyrir um vísitöluna í heild.

Vinumarkaður. Þróun á vinnumarkaði skiptir sköpum fyrir sveitarfélögin. Þannig ráðast útsvarstekjur fyrst og fremst af þróun launatekna í sveitarfélaginu og hlutur launa vegur þungt í útgjöldum sveitarfélaga. Atvinnuleysi hefur áhrif á félagsleg útgjöld, s.s. fjárhagsaðstoð. Mikil umskipti hafa orðið á vinnumarkaði á undanförunum árum. Atvinnuleysi skv. vinnumarkaðskönnun hagstofu hefur helmingast frá því það náði hæstum hæðum árið 2010. Spá hagstofu gerir ráð fyrir að atvinnuleysi verði 3,4% á næsta ári á landinu öllu og aukist lítillega á næstu árum.

Atvinnuþátttaka, samtala þeirra sem eru starfandi og atvinnulausir, hefur vaxið, samfara aukinni vinnuafleiftirspurn. Hagstofa birtir þó ekki spá um starfandi fólk.

Gengi. Í litlu opnu hagkerfi er gengi krónunnar lykilstærð og ræður miklu um verðlagsþróun. Skuldir A-hluta eru nánast engar í erlendri mynt, en öðru gegnir um mörg B-hluta fyrirtæki. Spá hagstofu er einfaldlega byggð á forsendu um óbreytt gengi krónunnar, enda afar erfitt um að spá.

Launavísitala. Hagstofan gerir ráð fyrir að launavísitala hækki um 11,1% frá 2015 til 2016. Felur það í sér að kaupmáttur launa vaxi um 8,8%, sem er nánast einsdæmi í íslenskri hagsögu. Kaupmáttur mun vaxa árlega í kringum 2% næstu árin gangi spáin eftir.

Óvissa.

Spá Hagstofu er sett fram sem breyting á föstu verðlagi með einum aukastaf sem gæti bent til að mikil víska sé um að spáin muni ganga eftir. Svo er þó ekki og spár jafnan óvissu undirorpnar. Meðal helstu óvissuþátta má nefna:

- *Kosningar og ný ríkisstjórn.*
- *Fjárlög og ríkið.* Að aflokinni stjórnarmyndun mun ný ríkisstjórn leggja fram fjárlagafrumvarp. Óvissa er bæði um efni þess og tímasetningu. Vænta má nýrra áherslna í samskiptum ríkis og sveitarfélaga með nýrri ríkisstjórn.
- *Kjarasamningar.* Gangi forsendur kjarasamninga ekki eftir gætu samningar orðið lausir í apríl nk.
- *Gengi krónunnar og vextir.* Viðbúið er að aflétting hafta muni reyna á peningastefnuna og hafa áhrif á gengi krónunnar og vaxtastig. Tilkynning um afléttingu hefur ekki enn leitt til veikingar krónunnar og frekar stuðlað að styrkingu hennar.
- *Alþjóðleg efnahagsþróun.* Heimsbúskapurinn hefur vaxið hægar á undanförunum árum en spár hafa reiknað með. Óvissa er ekki síst tengd þróuninni í Bretlandi og áhrifum útgöngu Breta úr ESB á efnahagslíf þeirra.
- *Olíuverð.* Lágt olíuverð hefur haldið aftur af verðbólgu og bætt stöðu margra atvinnugreina. Lágt olíuverð heldur líka aftur af framleiðslunni og hefur það gerst á undanförunum mánuðum. Spár gera ráð fyrir hóflegri verðhækkun, en óvissan er töluverð.
- *Ferðaþjónusta.* Landsmenn hafa lagt mikið undir í ferðaþjónustu og væntingar eru um mikinn vöxt á næstu árum. Verðþróun innanlands og gengi krónunnar gætu sett strik í þau áform.



- *Sjávarútvegur.* Sem fyrr er óvissa um afla, einkum er varðar uppsjávarfiska.
- *Stóriðjuframkvæmdir.* Ýmis verkefni eru fyrirbyggjandi og mislangt komin. Óvíst er í hvaða mæli þau koma til framkvæmda og hvenær.

Forsendur um útsvarstekjur.

Á grundvelli spár Hagstofu Íslands um hækkun launavísitölunnar og áætlunar um fjölda starfandi fólks hefur fjármálaráðuneytið við undirbúning fjárlaga áætlað að tekjuskattsstofn muni hækka um 11,7% á þessu ári og um 8,3% á því næsta. Við óbreytta útsvarsprósentu má þá áætla að útsvarstekjur í staðgreiðslu gætu hækkað á landsvísu um þessar hlutfallstölur.

Sértæk atriði fyrir einstök sveitarfélög:

Forsendur um efnahagsskilyrði og mannfjöldapróun sem raktar eru hér að framan taka til landsins alls. Þær heimildir, einkum frá Hagstofu Íslands, sem stuðst er við, eru hvorki greindar eftir landshlutum né sveitarfélögum.

Frá landsmeðaltölum eru mikil frávik í einstökum sveitarfélögum og þau eru misvel í stakk búin til að meta þau til hlítar. Í þessum kafla er farið yfir helstu þætti sem rétt er að hafa hliðsjón af við mat á staðbundnum þáttum.

- Almenn þróun í sveitarfélaginu

Nauðsynlegt er að gera sér grein fyrir því á hvaða leið hið staðbundna samfélag er að öllum líkindum til lengri tíma litið. Það er forsenda fyrir frekari greiningu á hvernig tekjur og gjöld koma til með að þróast. Gagnlegt getur verið að setja upp fleiri en eina sviðsmynd fyrir hugsanlega þróun sveitarfélags út frá mismunandi forsendum. Með þeim hætti getur sveitarstjórn verið betur í stakk búin til að bregðast við mismunandi rekstrarumhverfi.

- Þróun útsvarstekna (þróun atvinnulífs):

Hag- og upplýsingasvið sendir árlega út staðgreiðsluáætlun fyrir hvert sveitarfélags fyrir komandi ár. Upplýsingar um breytingar á útsvarsstofni milli ára koma frá fjármálaráðuneytinu og byggjast á mati þess á launabreytingum og fjölgun starfa landsvísu. Hver sveitarstjórn verður að aðlaga staðgreiðsluáætlunina að staðbundnum forsendum. Nefna má eftirfarandi atriði sem rétt er að huga að í þessu sambandi:

- Hvernig hefur atvinnuástand verið í sveitarfélaginu?
- Eru ný fyrirtæki að hefja starfsemi eða eru eldri fyrirtæki að leggja upp laupana? Eru fjárfestingaráform í farvatninu?
- Er samdráttur, jafnvægi eða uppbygging? Er eftirspurn eftir vinnuafli að breytast?
- Er íbúum að fækka, fjölga eða stendur íbúafjöldinn í stað? Hvers er að vænta á næstu árum?

Þannig mætti telja áfram upp þá staðbundnu áhrifavalda sem hver sveitarstjórn verður að vege og meta við gerð fjárhagsáætlunar.



- **Þróun fasteignamats:**

Þjóðskrá Íslands birti nýtt fasteignamat í byrjun júní sl. og tekur það gildi 31. desember 2016 og gildir fyrir árið 2017. Fasteignamat ársins 2017 miðast við verðlag fasteigna í febrúar 2016. Tafla í viðauka sýnir fasteignamat eftir sveitarfélögum og flokkum eigna.

Fasteignamat íbúðarhúsnæðis hækkaði um 8,5% milli ára, en mat atvinnuhúsnæðis (B-flokkur) um 7,6%.

Rétt er að hafa í huga að Þjóðskrá hyggst endurskoða aðferðir við mat á sumarbústöðum, hótelum og gististöðum sem mun gilda fyrir árið 2018.

- **Launakostnaður sveitarfélagsins**

Meira en helmingur útgjalda sveitarfélaga eru laun og launatengd gjöld. Miklu skiptir því að launakostnaður sé metinn vandlega. Breytingu launakostnaðar má greina í tvo meginþætti; breytingar í starfsmannahaldi (magn) og launahækkanir (einingaverð).

- Hvaða breytingar eru fyrirsjáanlegar á starfsmannahaldi sveitarfélagsins á næsta ári og á næstu þremur árum þar á eftir?

Ef bæta skal við stöðugildi þá þarf til viðbótar við greidd laun að reikna út kostnað vegna launatengdra gjalda og þeirrar aðstöðu sem starfsmaðurinn þarf á að halda.

- **Launahækkanir**

Mörg sveitarfélög hafa uppsetta skrá með öllum starfsmönnum sveitarfélagsins, launum þeirra og hvaða áhrif fyrirliggjandi kjarasamningar hafa á laun þeirra á næstu árum. Það gefur færi á að meta nokkuð nákvæmlega hvernig launakostnaður starfsmanna muni þróast á komandi árum. Kjarasvið Sambands íslenskra sveitarfélaga veitir fúslega upplýsingar um efnisatriði og útfærslu einstakra kjarasamninga.

- **Útgjaldaþróun (magnbreyting):**

Fara verður vandlega yfir stærstu atriðin í útgjöldum sveitarfélagsins.

- Eru fyrirsjáanlegar umtalsverðar breytingar á útgjöldum þess?
- Verður dregið úr rekstrarkostnaði á einhverjum sviðum eða eru líkur á útgjaldaaukningu á öðrum sviðum?
- Falla einhver útgjöld niður á komandi árum eða koma inn önnur ný vegna nýrra verkefna?

Yfirleitt eru almenn útgjöld framreiknuð með hliðsjón af spám um þróun vísitölu neysluverðs.

- **Jöfnunarsjóður sveitarfélaga:**

Framlög til einstakra sveitarfélaga fara eftir þeim fjármunum sem sjóðurinn hefur yfir að ráða á hverju ári, hvort reglur sjóðsins hafi breyst svo og ákveðnar forsendur hjá einstökum sveitarfélögum. Í ýmsum tilvikum skiptir staða annarra sveitarfélaga máli eins og þegar tekjujöfnunarframlag til hvers og eins sveitarfélags er reiknað út. Hve mikið stendur eftir þegar önnur framlög hafa verið greidd ræður öllu um hve mikið fé er til ráðstöfunar við útgjaldajöfnunarframlagsins.



- Skólastarf:

Rekstur grunn- og leiksskóla er stærsta einstaka verkefni sveitarfélaganna. Vanda verður því til verka við mat á þróun þessa reksturs.

- Hvernig hefur þróunin í fjölda nemenda verið? Hefur fjöldi nemenda á hvert stöðugildi grunnskólans breyst?
- Hvernig er árangur skólastarfsins?
- Hvernig er viðhorfið gagnvart skólanum í samfélaginu?
- Er þörf á sérstökum aðgerðum á einhverju sviði?
- Hvað með skólaakstur?

Þannig mætti áfram telja en öll fyrrgreind atriði og vafalaust mörg fleiri geta haft áhrif á ákvarðanatöku við gerð fjárhagsáætlunar fyrir grunnskólann á komandi árum.

- Félagspjónusta sveitarfélaga:

Atvinnuleysi hefur minnkað í flestum sveitarfélögum. Það hefur sýnt sig að þörf fyrir fjárhagsaðstoð helst að töluverðu leyti í hendur við atvinnuleysi.

- Hvernig er líklegt að atvinnuleysi innan sveitarfélagsins þróist á komandi árum?
- Hverjar eru horfur um þörf fyrir fjárhagsaðstoð?

Á undanförunum misserum hefur umræða vaxið um nauðsyn þess að tvinna skilyrðingar af ákveðnu tagi saman við veitingu fjárhagsaðstoðar. Markmið slíkra skilyrðinga er að gera viðkomandi einstaklinga hæfari til að verða virkir á vinnumarkaði.

Málefni fatlaðs fólks eru tiltölulega nýtt verkefni hjá mörgum sveitarfélögum þar sem þeim er ekki sinnt í byggðasamlagaformi á einn eða annan hátt. Mikilvægt er að gera sér á hverjum tíma grein fyrir hvernig útgjöldin eru að þróast.

- Fjárfestingar:

- Hvaða fjárfestingar eru fyrirhugaðar / líklegar / nauðsynlegar / óhjákvæmilegar í sveitarfélaginu á fjárhagsáætlunartímabilinu?
- Hvernig verða þær fjármagnaðar?
- Hvaða áhrif munu þær hafa á rekstur sveitarfélagsins í bráð og lengd?

- Fjármálareglur:

Tvær fjármálareglur voru lögfestar í sveitarstjórnarlögum nr. 138/2011. Þær eru jafnvægisregla og skuldaregla. Eftirlitsnefnd sveitarfélaga hefur eftirlit með að sveitarfélögin uppfylli ákvæði fyrrgreindra reglna og setji upp aðlögunaráætlanir gerist þess þörf. Fjármálareglurnar eru sem hér segir:



- *Jafnvægisreglan.* Samanlögð heildarútgjöld A- og B-hluta til rekstrar séu á hverju þriggja ára tímabili ekki hærri en nemur samanlögðum reglulegum tekjum.
- *Skuldareglan.* Heildarskuldir og skuldbindingar A- og B-hluta séu ekki hærri en nemur 150% af reglulegum tekjum.

Jafnvægisreglan kveður á um að samanlögð niðurstaða fyrir næstliðið ár, áætluð rekstrarniðurstaða fyrir yfirstandandi ár og fjárhagsáætlun fyrir næsta ári sé jákvæð fyrir samtæðuna. Í þessu felst að niðurstaða fjárhagsáætlunar næsta árs sé í reynd gefin stærð.

Mikilvægt er að setja upp nákvæma áætlun um þróun skulda og skuldbindinga hjá samstæðu sveitarfélags í samanburði við áætlaðar tekjur þess.

Frekari grein er gerð fyrir þessum reglum í *Reglugerð um fjárhagsleg viðmið og eftirlit með fjármálum sveitarfélaga nr. 502/2012.*

- Lykiltölur:

- Veltufé frá rekstri, veltufjárhlutfall og hve auðvelt sveitarfélagið á með að standa undir skuldbindingum sínum til framtíðar eru þær lykiltölur sem mestu máli skipta til að greina fjárhagslegt heilbrigði í rekstri sveitarfélagsins og stofnana þess.

Mikill munur getur verið á milli einstakra sveitarfélaga hvað þessi atriði varðar, enda þótt um nágrannasveitarfélög sé að ræða. Í slíkum tilvikum verður sveitarstjórn hverju sinni að leggja mat á þróun þessara þátta innan sveitarfélagsins eftir bestu vitund og fyrirbyggjandi upplýsingum. Þó er hægt að leggja mat á atvinnuleysi eftir ákveðnum svæðum enda sé þar um að ræða eitt samfellt atvinnusvæði. Þá skiptir ekki öllu máli í hvaða sveitarfélagi einstaklingurinn býr. Aðrir þættir eins og verðbólga og vextir eru á hinn bóginn eins hvar sem er á landinu. Á þróun þeirra er lagt mat fyrir þjóðarbúið í heild sinni. Þróun íbúðaverðs er hins vegar mismunandi bæði milli einstakra landshluta og sveitarfélaga og jafnvel innan einstakra sveitarfélaga. Í slíkum tilvikum verður að vinna út frá staðbundnum aðstæðum.

Bæjarfélagið skoðaði ofangreind atriði við gerð fjárhagsáætlunar 2017 – 2022 auk þess að líta til þess sem útlistað er í „Sókninni“.

4.1 Þróun skatttekna

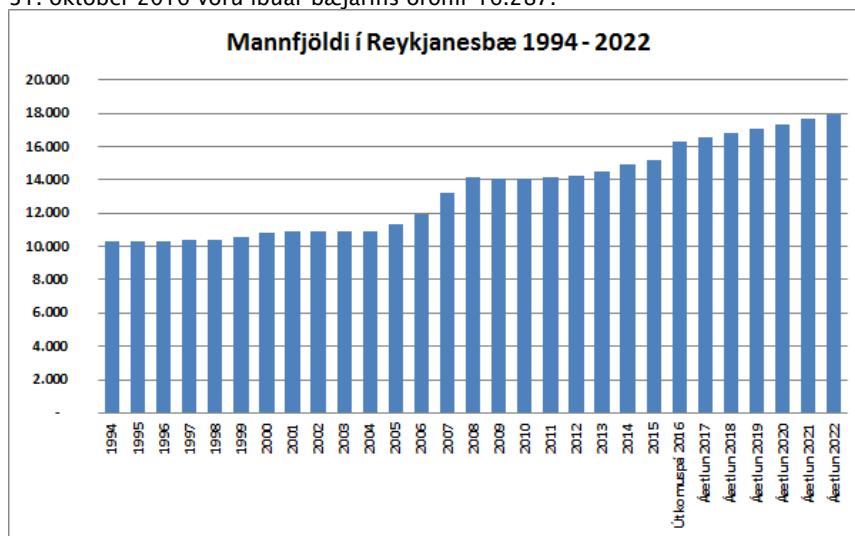
Skatttekjur hafa aukist milli ára. Útsvarsprósentan var hækkuð úr 14,52% í 15,05% á árinu 2015 sem skýrir þá miklu hækkun sem varð milli ára.



	Rauntölur árið 2010	Rauntölur árið 2011	Rauntölur árið 2012	Rauntölur árið 2013	Rauntölur árið 2014	Rauntölur árið 2015
Útsvar	4.062.547.355	4.391.629.573	4.706.643.743	5.054.110.240	5.257.548.907	6.242.640.710
Samtals	4.062.547.355	4.391.629.573	4.706.643.743	5.054.110.240	5.257.548.907	6.242.640.710
	-2%	8%	7%	7%	4%	19%
	Rauntölur árið 2010	Rauntölur árið 2011	Rauntölur árið 2012	Rauntölur árið 2013	Rauntölur árið 2014	Rauntölur árið 2015
Fasteignaskattur	725.465.672	852.985.253	834.510.603	866.081.509	917.892.857	1.166.842.081
	9%	18%	-2%	4%	6%	27%
	Rauntölur árið 2010	Rauntölur árið 2011	Rauntölur árið 2012	Rauntölur árið 2013	Rauntölur árið 2014	Rauntölur árið 2015
Jöfnunarsjóður	984.036.936	1.426.654.300	1.376.105.424	1.548.762.578	1.800.557.083	1.964.842.081
	9%	45%	-4%	13%	16%	9%
	Rauntölur árið 2010	Rauntölur árið 2011	Rauntölur árið 2012	Rauntölur árið 2013	Rauntölur árið 2014	Rauntölur árið 2015
Lóðarleiga	134.188.540	124.439.727	136.719.320	150.737.428	153.759.453	165.051.562
	7%	-7%	10%	10%	2%	7%
	Rauntölur árið 2010	Rauntölur árið 2011	Rauntölur árið 2012	Rauntölur árið 2013	Rauntölur árið 2014	Rauntölur árið 2015
Samtals skatttekjur	5.906.238.503	6.795.708.853	7.053.979.090	7.619.691.755	8.129.758.300	9.539.376.434
Breyting milli ára	1%	15%	4%	8%	7%	17%

4.2 Íbúafjölgun

Gert er ráð fyrir í fjárhagsáætlun að íbúar verði 16.300 í lok árs 2016 og að íbúafjölgun verði 1,6% út tímabilið. Þann 31. október 2016 voru íbúar bæjarins orðnir 16.287.



4.3 Þróun launakostnaðar

	Bæjarsjóður													
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Laun og launat gj	1.688	1.812	1.774	2.011	2.282	2.489	2.920	3.193	3.275	3.507	3.825	4.158	4.624	5.069
Lífeyrisskuldbinding	393	213	183	185	341	189	238	154	86	269	188	307	489	507
	2.081	2.025	1.957	2.196	2.623	2.678	3.158	3.347	3.361	3.776	4.013	4.465	5.113	5.576
Fjöldi stöðugilda	529	527	520	562	562	565	635	606	603	626	649	680	708	840
Starfsmannafjöldi	614	619	633	729	765	789	849	758	751	749	761	797	809	907

Gert er ráð fyrir 1% launaskriði vegna m.a. starfsaldurs. Settar voru inn kjarasamningshækkanir skv. gildandi kjarasamningum.



Skv. minnisblaði Sambands íslenskra sveitarfélaga hafa fjölmargir kjarasamningar verið gerðir við hin ýmsu stéttarfélag starfsmanna sveitarfélaga á síðastliðnum tólf mánuðum. Gildistími þessara samninga er að jafnaði til 31. mars 2019.

Úr minnisblaði Sambandsins:

Í samningum á vegum ASÍ og SA sem undirritaður voru í lok maí 2015 var samið um forsendur samninga og þar kveðið á um hvernig meta skuli hvort forsendur hafi staðist. Hvíla kjarasamningarnir á þrennum forsendum:

- Að kaupmáttur launa aukist á samningstímanum,
- Að launastefna ASÍ og SA verði stefnumarkandi fyrir aðra kjarasamningagerð,
- Að fullar efndir verði á yfirlýsingu ríkisstjórnar í tengslum við samninginn.

Meta skal forsendur í febrúar árin 2016 og 2017, en gildistími samningsins er til loka árs 2018. Fari svo að einhver samningsforsenda gangi ekki eftir skal leita samkomulags um viðbrögð til að stuðla að framgangi markmiða samningsins. Forsendunefnd ASÍ og SA komst að niðurstöðu um að forsendur sem miðað var við vegna ársins 2016 hefðu staðist. Í samningum starfsmanna sveitarfélaga er vísað til þessara forsenduákvæða og forsendunefndar ASÍ og SA.

Í október sl. náðist víðtækt samkomulag milli vinnuveitenda (SA, fjármálaráðuneytis og Sambands íslenskra sveitarfélaga) við heildarsamtök launamanna (ASÍ og BSRB).¹ Samkomulagið, jafnan kennt við Salek², kveður á um samræmda launastefnu til ársloka 2018, sem felur í sér að launakostnaðarhækkun kjarasamninga frá nóvember 2013 verði ekki umfram 32%.

Í Salek samkomulaginu eru einnig ákvæði um jöfnun lífeyrisréttinda milli opinbera og almenna markaðarins. Jöfnun lífeyrisréttinda felur að öðru óbreyttu í sér að lífeyriskjör opinberra starfsmanna verða færð niður til jafns við kjör á almennum markaði. Samkomulagið kveður einnig á um að opinberum starfsmönnum verði tryggt það launaskrið sem kann að verða á almennum markaði umfram launaskrið á hinum opinbera.³

Samkvæmt árshlutauppgjöri fyrir fyrstu 9 mánuði ársins er launakostnaður skv. uppgjöri eftirfarandi:

Laun og launatengd gjöld								
Málaflokkur		Rauntölur	Áætlun	Mismunur		Ársáætlun	Eftirstöðvar	
02	Fjölskyldu og félagsþjónusta	562.909.987	515.936.250	(46.973.737)	-8,3%	687.915.000	125.005.013	81,8%
04	Fræðslu- og uppeldismál	2.544.969.732	2.580.247.500	35.277.768	1,4%	3.440.330.000	895.360.268	74,0%
05	Menningarmál	124.662.681	128.962.500	4.299.819	3,4%	171.950.000	47.287.319	72,5%
06	Íþrótt- og tómsundamál	256.764.179	258.236.250	1.472.071	0,6%	344.315.000	87.550.821	74,6%
07	Brunamál og almannavarnir	0	0	0		0	0	
08	Hreinlætismál	0	0	0		0	0	
09	Skipulags- og byggingarmál	40.967.823	39.776.250	(1.191.573)	-2,9%	53.035.000	12.067.177	77,2%
10	Umferðar- og samgöngumál	0	0	0		0	0	
11	Umhverfismál	0	0	0		0	0	
13	Atvinnumál	10.612.630	0	(10.612.630)	-100,0%	0	(10.612.630)	#DIV/0!
21	Sameiginlegur kostnaður	236.212.675	254.587.500	18.374.825	7,8%	339.450.000	103.237.325	69,6%
31	Eignasjóður	17.713.484	19.800.000	2.086.516	11,8%	26.400.000	8.686.516	67,1%
33	Þjónustumiðstöð	59.830.428	72.382.500	12.552.072	21,0%	96.510.000	36.679.572	62,0%
	Samtals	3.854.643.619	3.869.928.750	15.285.131	0,4%	5.159.905.000	1.305.261.381	74,7%

¹ BHM og KÍ völdu að standa utan við samkomulagið.

² Skammstöfunin stendur fyrir Samstarfsnefnd um launaupplýsingar og efnahagsforsendur kjarasamninga.

³ Launaskrið er það kallað þegar laun hækka umfram ákvæði almennra kjarasamninga.



4.4 Þróun annars rekstrarkostnaðar

	Bæjarsjóður													
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vöru- og þjónustukaup	1.120	1.639	1.589	1.621	1.981	2.367	3.445	3.476	2.304	2.214	2.427	2.886	3.058	2.894
Styrkir	440	483	506	511	665	868	1.125	1.238	1.213	1.217	1.372	1.560	1.586	1.501
Afskriftir	78	36	18	23	32	40	49	78	278	291	330	342	356	390
Samtals rekstrargjöld	1.638	2.158	2.113	2.155	2.678	3.275	4.619	4.792	3.795	3.722	4.129	4.788	5.000	4.785
		32%	-2%	2%	24%	22%	41%	4%	-21%	-2%	11%	16%	4%	-4%

Á árinu 2015 var gripið til hagræðingaaðgera skv. Sókninni til að ná niður rekstrarkostnaði hjá hverri stofnun bæjarins.

Áætlaður annar rekstrarkostnaður fyrir fyrstu 9 mánuði ársins án millifærslna og/eða eignfærslna er eftirfarandi:

Vöru- og þjónustukaup							
Málaflokkur		Rauntölur	Áætlun	Mismunur		Ársáætlun	Eftirstöðvar
02	Fjölskyldu og félagsþjónusta	449.401.999	368.130.000	(81.271.999)	-18,1%	490.840.000	41.438.001
04	Fræðslu- og uppeldismál	1.293.210.621	1.224.018.750	(69.191.871)	-5,4%	1.632.025.000	338.814.379
05	Menningarmál	168.138.642	182.268.750	14.130.108	8,4%	243.025.000	74.886.358
06	Íþrótt- og tómstundamál	349.226.335	363.198.750	13.972.415	4,0%	484.265.000	135.038.665
07	Brunamál og almannavarnir	809.777	900.000	90.223	11,1%	1.200.000	390.223
08	Hreinlætismál	971.667	1.875.000	903.333	0,0%	2.500.000	1.528.333
09	Skipulags- og byggingarmál	22.708.449	39.442.500	16.734.051	73,7%	52.590.000	29.881.551
10	Umferðar- og samgöngumál	182.545.557	253.537.500	70.991.943	38,9%	338.050.000	155.504.443
11	Umhverfismál	44.609.682	47.925.000	3.315.318	7,4%	63.900.000	19.290.318
13	Atvinnumál	1.506.058	2.775.000	1.268.942	0,0%	3.700.000	2.193.942
21	Sameiginlegur kostnaður	274.553.578	276.033.750	1.480.172	0,5%	368.045.000	93.491.422
31	Eignasjóður	497.751.940	356.197.500	(141.554.440)	-28,4%	474.930.000	(22.821.940)
33	Þjónustumiðstöð	15.344.088	22.481.250	7.137.162	46,5%	29.975.000	14.630.912
	Samtals	3.300.778.393	3.138.783.750	(161.994.643)	-4,9%	4.185.045.000	884.266.607

Áætlaðir styrkir og framlög fyrir fyrstu 9 mánuði ársins án millifærslna er eftirfarandi:

Styrkir og framlög							
Málaflokkur		Rauntölur	Áætlun	Mismunur		Ársáætlun	Eftirstöðvar
02	Fjölskyldu og félagsþjónusta	527.276.435	620.615.250	93.338.815	17,7%	827.487.000	300.210.565
04	Fræðslu- og uppeldismál	132.708.284	145.533.750	12.825.466	9,7%	194.045.000	61.336.716
05	Menningarmál	16.177.277	19.365.000	3.187.723	0,0%	25.820.000	9.642.723
06	Íþrótt- og tómstundamál	153.657.000	157.942.500	4.285.500	2,8%	210.590.000	56.933.000
07	Brunamál og almannavarnir	156.936.221	157.687.500	751.279	0,5%	210.250.000	53.313.779
08	Hreinlætismál	185.559.459	177.600.000	(7.959.459)	-4,3%	236.800.000	51.240.541
09	Skipulags- og byggingarmál	3.150.000	3.750.000	600.000	0,0%	5.000.000	1.850.000
10	Umferðar- og samgöngumál	14.210.377	15.450.000	1.239.623	0,0%	20.600.000	6.389.623
11	Umhverfismál	27.345.667	27.637.500	291.833	1,1%	36.850.000	9.504.333
13	Atvinnumál	7.103.952	7.875.000	771.048	10,9%	10.500.000	3.396.048
21	Sameiginlegur kostnaður	25.621.555	102.787.500	77.165.945	301,2%	137.050.000	111.428.445
31	Eignasjóður	1.426.706	1.695.000	268.294	0,0%	2.260.000	833.294
33	Þjónustumiðstöð	1.269.746	1.852.500	582.754	0,0%	2.470.000	1.200.254
	Samtals	1.252.442.679	1.439.791.500	187.348.821	15,0%	1.919.722.000	667.279.321

34.5 Nýframkvæmdir og viðhald

Áætlað er um 300 mkr í nýframkvæmdir skv. „Sókninni“ og hafa sviðsstjórar komið sér saman um áherslur næsta árs og kynnt í ráðum. Huga þarf að almennum rekstri og viðhaldi á eignum bæjarins í framtíðinni. Lágmarks viðhald til langs tíma getur haft áhrif á verðgildi eigna og þar með eignastöðu Reykjanesbæjar.



Hér er farið yfir helstu verkefni og er listinn alls ekki tæmandi. Gera þarf ráð fyrir almennum rekstri og útgjöldum á sviði umhverfismála. Fyrirsjáanlegt er að umsvif sviðsins munu aukast til muna með stækkun bæjarins og fjölgun íbúa. Taka þarf mið af þeim breytingum sem gætu orðið á sviðinu og líklega meiri umsvifum.

Helstu lykjar:

09, 10 og 11 „Umferðar, umhverfis og samgöngumál“ – Hafa þarf í huga ört stækkandi sveitarfélag og mælist það m.a. í meiri umsvifum byggingarfulltrúa með lóðarumsóknum og úttektum. Ásbrú er orðið eitt hverfa Reykjanesbæjar og samningur um yfirtöku á opnum svæðum Ásbrúar er genginn í gegn. Þar hefur bæst við töluvert af opnum svæðum, leiksvæðum, stígum og götum sem þarf að reka, laga og bæta. Gatnakerfið er misgott og þarfnast viðhalds. Sama má segja um aðrar götur Reykjanesbæjar en viðhaldi á þeim hefur verið haldið í lágmarki undanfarin ár.

Almenningssamgöngur eru í útboðsferli og ekki ólíklegt að auka þurfi fjármagn í þennan lið ef halda á sama þjónustustigi. Lagt er upp með að hafin verði gjaldtaka í Strætó sem á eftir að útfæra nánar.

31 – „Eignasjóður“. Gert er ráð fyrir að „Sóknin“ verði áfram leiðarljósið í fjárhagsáætlun og 300 milljónir verði áætlaðar í nýframkvæmdir árið 2017. Fyrir liggur grunnur að framtíðarsýn til 2022 sem á eftir að slípa til og staðfesta. Mikilvægt er að hafa óráðstafað fjármagn fram á mitt ár til að mæta óvæntum nýframkvæmdum. Til dæmis er smkv. nýsamþykktri samgönguáætlun gert ráð fyrir 1–2 hringtorgum á Reykjanesbraut auk nýrri tengingu Hafnarveggar. Þessar framkvæmdir ef af verður munu verða að hluta fjármagnaðar af Reykjanesbæ. Setja þarf fram skýra framtíðarsýn þannig að fjármagni sé ráðstafað í þau verkefni sem vilji er til að fara í hverju sinni.

			
Nýframkvæmdir - stofnkostnaður 2017:			
Aðgengismál	10.000.000	31600	
Körfuboltavöllur við Heiðarskóla	5.000.000	31104	
Búsetu úrræði fyrir fatlaða	25.000.000		
Búsetu úrræði fyrir Hses	30.000.000		
Stækkun Háaleitisskóla - 3 stofur	20.000.000	31106	
Klára Gömlu Búð	25.000.000	31311	
Vinna í Ficher húsi	4.000.000	31312	
Götuljós Faxabraut	17.000.000	31600	
Njarðvíkurskógur - stígar	6.000.000	31600	
Efling miðbæjar	8.000.000	31600	
Umhverfisverkefni (göngustígar, kantsteinar ofl.)	33.000.000	31600	
LED lýsing	22.000.000		
	205.000.000		
Ófyrirséð	95.000.000		
	300.000.000		

Viðhaldi fasteigna hefur verið haldið í lágmarki undanfarin ár. Lagt var upp með að það fjármagn sem fer í viðhald (skv. skýrslu sem unnin var af vinnuhópi „Rekstur fasteigna“ árið 2011) væri 0,6 – 0,8% af uppreiknuðu stofnvirði eigna. Samkvæmt því ættu um 240 milljónir að fara í viðhald en það er um 0,75% af uppreiknuðu stofnvirði eigna. 170 milljónir voru lagðar í viðhald 2016 sem hækkar í 180 milljónir árið 2017. Margar fasteignir þurfa verulegt viðhald á næstu árum td. Myllubakkaskóli og hefur verið gerð langtímaáætlun fyrir þá fasteign eins og allar aðrar.



33 – „Þjónustumiðstöð“. Bílafloki þjónustumiðstöðvar var endurnýjaður að mestu leyti á árinu 2016. Áfram er gert ráð fyrir að þjónustumiðstöðin vinni verkin að mestu sjálf t.d. snjómokstur og hálkueyðing. Garðyrkjudeild og vinnuskóli heyra nú beint undir þjónustumiðstöð og á það að auka skilvirkni. Í framtíðarsýn USK er lagt til að virkja þurfi „Hverfisvini“ aftur til fyrra horfs og að eftirlit í hverfum verði virkara. Einnig hefur verið rætt um svokallað hverfaráð þar sem íbúar hefðu beinan aðgang að tillögum að framkvæmdum í hverfum.

4.6 Reykjaneshöfn

Almenn hafnarstarfsemi

Flutningar. Gera má ráð fyrir aukningu í komu fraktskipa á næstu árum. Árið 2014 höfðu 44 skip viðkomu, árið 2015 voru þau 49 og verða líklega 50 árið 2016. Með tilkomu aukinnar atvinnustarfsemi á iðnaðarsvæðinu í Helgúvík má búast við að árlegur fjöldi skipa muni að lágmarki þrefaldast á næstu árum. USi (United Silicon) er á lokametrunum að hefja framleiðslu en samkvæmt þeirra áætlunum mun að meðaltali eitt skip á viku fara um Helgúvíkurhöfn eftir að regluleg starfsemi hefst. Sömu viðmið munu vera uppi þegar Thorsil hefur starfsemi. Samkvæmt áætlunum gefur 50% framleiðsla hvors kísilvers fyrir sig tekjur í vöru- og hafnargjöldum upp á ca. 130 milljónir króna á ári.

Fiskveiðar. Fjöldi landana voru 1.276 árið 2014 og 1.065 árið 2015. Landanir eru orðnar 1.464 í lok september 2016 sem er umtalsverð aukning milli ára og skýrist af mikilli löndun á makríl nú í ágúst og september. Samdráttur er samt í aflamagni sem berst á land þó svo að aukning hafi orðið í fjölda landana, þar sem loðnuvertíðin brást alveg í febrúar og mars þetta árið, var samtals 3.600 tonn í ár á móti 32.000 tonnum árið 2015. Botnfiskaflí sem berst að landi hefur verið mjög svipaður undanfarin ár eða að meðaltali 4.700 tonn á ári s.l. fimm ár. Óráðlegt er að gera ráð fyrir aukningu á tekjum af völdum fiskveiða á komandi árum.

Framkvæmdir. Aukning í starfsemi hafnarinnar í Helgúvík kallar á stækkun núverandi hafnaraðstöðu. Lengja þarf Norðurkant hafnarinnar um 160 m svo hann geti þjónað afskipun hráefna í komandi verksmiðjur á svæðinu auk þeirrar starfsemi sem hann sinnir í dag. Einnig þarf að byggja upp suðurkant hafnarinnar sem ætlaður er m.a. til útskipunar afurða frá komandi verksmiðjum. Fyrsti verkþáttur í þeirri uppbyggingu er 135 m langur. Heildarkostnaður þessara framkvæmda er 1.4 milljarðar með vsk. og er að stórum hluta styrkhæfar hjá Hafnarbótasjóð. Í nýsamþykktri samgönguáætlun árána 2015–2018 er þessi framkvæmdaþörf viðurkennd og er gert ráð fyrir framlagi þaðan árið 2018. Búnaður á olúbryggjunni í Helgúvíkurhöfn er kominn til ára sinna og þarf endurnýjunar við en hugsanlega er hægt að fá styrk frá Atlandshafsbandalaginu því tengdu. Auk almenns viðhalds þá er líftími löndunarkrana á miðbryggju í Keflavíkurhöfn búinn og fyrirsjáanlegt að endurnýja þarf hann á komandi mánuðum.

Lóðir og lendur

Helgúvík. Heildarfermetrafjöldi lóða á Helgúvíkursvæðinu, almennra iðnaðarlóða og lóða undir hafnsækna starfsemi, er 1.377 þúsund m². Búið er að úthluta lóðum sem nema 574 þúsund m² og að auki að veita vilyrði fyrir 125 þúsund m² í tengslum við ýmiskonar iðnaðarstarfsemi. Af nýjum aðilum á svæðinu með úthlutaðar lóðir er USi með 108 þúsund m² og fyrsta áfanga af fjórum í þeirra uppbyggingu að ljúka. Annar aðili er Thorsil með 159 þúsund m² lóð sem að hluta til fellur í gjalddaga árið 2016 og að hluta til á árið 2017.

Af gatnakerfinu eru 60% fullfrágengnar götur með bundnu slitlagi, 34% gatnakerfisins er tilbúið undir jöfnunarlag og bundið slitlag en 5% er á algeru byrjunarstigi. Hluti gatnakerfisins er komið í viðhaldsþörf og þarfnast yfirlagningar á slitlagi, s.s. Stakksbraut. Af götulýsingu er komið um 57% af heildar gatnalýsingu svæðisins.

Lokið er við lagningu fráveitu sem nær til 67% þeirra lagna sem fyrirhugaðar eru á svæðinu sjálfu en auk þess að klára nýlagnir innan svæðis þarf nýlagn frá svæðinu inn í fráveitukerfi bæjarins í stað þeirrar lausnar sem til staðar er í dag. Hafnarsvæðið sjálf liggur mun lægra en fráveitukerfi svæðisins og takmarkar það getu kerfisins til að þjónusta hafnarsvæðið nema með sértækum aðgerðum en Fráveita Reykjaneshöfn er með verkefni á sinni könnu.



Úthlutun lóða í Helguvík ætti að miðast við þær aðstæður sem eru til staðar í dag þannig að ekki þurfi að fara í kostnaðarsamar nýframkvæmdir á næstunni nema ávinningur af slíku sé umfram kostnað.

Hólamið. Heildarfermetrafjöldi lóða á Hólamiðum er 68 þúsund m², þar ef er búið að úthluta 12 þúsund m². Gatnakerfið er tilbúið undir jöfnunarlag og bundið slitlag en engin gatnalýsing er til staðar. Fráveita innan iðnaðarsvæðisins er að fullu lögð en eftir er að tengja kerfið við fráveitukerfi bæjarins.

Verði eftirspurn eftir lóðum á Hólamiðum þarf að klár gatnaframkvæmdir og götulýsingu auk þess að klára tengingu fráveitukerfisins við fráveitu bæjarins.

Fjármál

Reykjaneshöfn hefur átt í viðræðum við kröfuhafa sína um lausn á þeirri fjárhagsstöðu sem höfnin er í. Þessar viðræður hafa farið fram samhliða viðræðum Reykjanesbæjar við sína kröfuhafa um lausn á skuldavanda bæjarins. Þessum viðræðum er ekki lokið er vonast er til þess að verði innan skamms.

4.7 Fasteignir Reykjanesbæjar

Gert er ráð fyrir að Fasteignir Reykjanesbæjar verði fært yfir í sjálfseignarfélag skv. lögum sem samþykkt voru árið 2016. Þessi yfirfærsla mun eiga sér stað í 2 áföngum. Í dag sér Velferðarsviðið um úthlutun í félagslegt húsnæði, Umhverfissvið er með umsjón um viðhald eigna félagsins og Fjármálasvið Reykjanesbæjar sér um að bóka reikninga og greiða.

4.8 Fráveita Reykjanesbæjar

Útlit er fyrir að ráðast þurfi í umfangsmiklar framkvæmdir í fráveitumálum á næstu árum til viðbótar við 300 mkr í nýframkvæmdir A-hluta.

Fyrir liggur áætlun um framkvæmdir næstu ára og miðast þær við að koma frárennslismálum í Reykjanesbæ í viðunandi stand fyrir 2022. Þar fyrir utan þarf að huga að almennu viðhaldi í lögnum bæjarins sem margar hverjar þurfa talsvert viðhald og endurnýjun. Ásbrú er komin inn sem hluti af kerfi bæjarins og er það töluverð aukning á lögnum. Lagt er til að safnað verði í sjóð til framkvæmda á næstu árum til að mæta brýnni þörf á framkvæmdum.

4.9 Aðrar B-hluta stofnanir

Tjarnargata 12 ehf og Þróunarsjóður Reykjanesbæjar runnu saman í eitt félag á árinu 2015 og í fjárhagsáætlun 2017 er gert ráð fyrir að rekstur þeirra tilheyri B-hlutanum.

Víkingaheimar (Íslendingur ehf og Útlendingur ehf). Í júní 2015 var gengið frá leigusamningi vegna starfsemi í húsnæði Útlendinga ehf með kaupréttarákvæði eftir 5 ár. Reykjanesbær rekur því ekki lengur starfsemi í húsnæði Útlendinga ehf. Í fjárhagsáætlun 2017 var gert ráð fyrir að rekstur Íslendinga ehf sé hættur og rekstur Útlendinga ehf haldi áfram sem B-hluta stofnun. Á árinu 2017 og næstu ár er gert ráð fyrir að Reykjanesbær beri fyrst og fremst ábyrgð á Útlendingi en Reykjanesbær þarf að standa við afborganir lána er tilheyra bæði Íslendingi ehf og Útlendingi ehf.

Rekstur Hljómahallar er bæði undir Eignasjóði og málaflokki 05 (menningarmál). Hljómahöll-Veitingar ehf er einnig til og í fjárhagsáætlun 2017 er gert ráð fyrir þeirri starfsemi undir málaflokki 05 sem og sem B-hluta stofnun. Mælt er með að færa allan rekstur er tengist Hljómahöll undir Hljómahöll-Veitingar ehf og hafa það félag sem B hluta starfsemi þar sem sá rekstur fellur ekki undir lögbundið hlutverk sveitarfélagsins og hluti af rekstrinum er í samkeppnisrekstri við önnur fyrirtæki.



5.Ytri fjárhagslegar áhættur A–hluta

Dæmi um ytri fjárhagslegar áhættur:

- Verðbólguáhætta – t.d. hvaða verðbólguástig notað
- Vinnumarkaðsáhætta – t.d. atvinnuleysi
- Skuldabréfaáhætta – t.d. MAGMA
- Lausafjáraáhætta – t.d. er til fjármagn til greiðslu reikninga og afborgana lána
- Áhættur vegna fjárhagslegra samskipta við ríkið – t.d. málefni fatlaðra, hækkun / lækkun tryggingagjalds
- Aðrir óvissuþættir – t.d. Útvarstekjur, fasteignagjöld, fjárhagsaðstoð,



6. Forsenduyfirlit langtímaspár:

Forsenduyfirlit langtímaspár - rekstrartekjur					
	Útkomuspá 2016	2017	2018	2019	2020
Skatttekjur					
Íbúafjölgun	Áætlaður íbúafjöldi í árslok 16.300	1,6% 16.560	1,6% 16.825	1,6% 17.095	1,6% 17.370
Atvinnuleysi		Óbreytt	Óbreytt	Óbreytt	Óbreytt
Aldurssamsetning íbúa		Óbreytt	Óbreytt	Óbreytt	Óbreytt
Útvarshlutfall	15,05%	15,05%, Áætlað aukaálag ca. 265 m.kr.	Lækkun í 14,52%	Óbreytt frá fyrra ári	Óbreytt frá fyrra ári
Fasteignaskattur	A flokkur 0,5% B flokkur 1,32% C flokkur 1,65%	Óbreytt hlutföll	Óbreytt hlutföll	Óbreytt hlutföll	Óbreytt hlutföll
Uppbygging fasteigna		Engin fjölgun, almennar verðlagshækkunar	Engin fjölgun, almennar verðlagshækkunar	Engin fjölgun, almennar verðlagshækkunar	Engin fjölgun, almennar verðlagshækkunar
Verðlag - launavísitala skv. þjóðhagssþá		6,3%	5,8%	5,3%	4,5%
Verðlag - neytluvísitala skv. þjóðhagssþá		3,9%	3,5%	2,8%	2,6%
Breyting frá fyrra ári samkvæmt áætlun		12,9%	3,7%	6,4%	5,7%
Framlög jöfnunarsjóðs					
Framlög	Óbreytt frjáfhæð frá fyrra ári 2,0 ma.kr.	Óbreytt frá fyrra ári	Óbreytt frá fyrra ári	Óbreytt frá fyrra ári	Óbreytt frá fyrra ári
Verðlag - neytluvísitala skv. þjóðhagssþá		3,9%	3,5%	2,8%	2,6%
Breyting frá fyrra ári samkvæmt áætlun		7,5%	3,5%	2,8%	2,6%
Aðrar tekjur og óreglulegir liðir:					
RNH vegna US		Reglulegar tekjur: 55 m.kr.	Reglulegar tekjur: 74 m.kr.	Sama og árið á undan	Sama og árið á undan
RNH vegna Thorsil		970 m.kr. eingreiðslur (lößarkaup og framkvædir 562 m.kr.) Nettó 408 m.kr.		Reglulegar tekjur: 137 m.kr.	Reglulegar tekjur: 178 m.kr.
FR vegna flutningur í HSES félag	Umframvirði eigna 563 m.kr.	Umframvirði eigna 260 m.kr.	Hætt starfsemi	Hætt starfsemi	Hætt starfsemi
Uppgjör gatnagerðar					Uppgjör gatnagerðar samkvæmt drögum að samkomulagi við kröfuhafa EFF 150 m.kr.
Húsaleigubætur		Hlutverk yfirtekið af ríkinu, lækkun tekna ca. 270 m.kr.			
Gjaldskrár	Gildandi gjaldskrár	Uppfært í samræmi við ákvörðun bæjarráðs	Óbreyttar	Óbreyttar	Óbreyttar
Verðlag - neytluvísitala skv. þjóðhagssþá		3,9%	3,5%	2,8%	2,6%
Breyting frá fyrra ári samkvæmt áætlun		-1,3%	3,5%	4,5%	5,3%



Forsenduyfirlit langtímaspár - rekstrargjöld

	Útkomuspá 2016	2017	2018	2019	2020
Laun og launatengd gjöld					
Kjarasamningar	Uppreiknað í kjarasamninga haust 2016	Í samræmi við gildandi samninga haust 2016	Í samræmi við gildandi samninga haust 2016	Í samræmi við gildandi samninga haust 2016	Í samræmi við gildandi samninga haust 2016
Stöðugildi	Í samræmi við stöðugildi að hausti	Þrjú ný stöðugildi: Sáfræðingur, skjálavörður og verkefnastjóri	Viðbót vegna nýr leikskóli	Viðbót vegna nýr grunnskóli	Viðbót vegna nýr grunnskóli
Verðlag - launavísitala skv. þjóðhagsspá		6,3%	5,8%	5,3%	4,5%
Breyting frá fyrra ári samkvæmt áætlun		8,2%	8,7%	6,8%	7,0%
Annar rekstrarkostnaður					
Hagræðing		Almennar aðgerðir	Almennar aðgerðir	Almennar aðgerðir	Almennar aðgerðir
Verðlag - neysluvísitala skv. þjóðhagsspá		3,9%	3,5%	2,8%	2,6%
Breyting frá fyrra ári samkvæmt áætlun		3,0%	2,6%	3,2%	2,9%
Fjármagnsliðir					
Vextir	Samkvæmt gildandi lánasamningum haust 2016 og drögum að samkomulagi við kröfuhafa	Samkvæmt gildandi lánasamningum haust 2016 og drögum að samkomulagi við kröfuhafa A hluta	Samkvæmt gildandi lánasamningum haust 2016 og drögum að samkomulagi við kröfuhafa A hluta	Samkvæmt gildandi lánasamningum haust 2016 og drögum að samkomulagi við kröfuhafa A hluta	Samkvæmt gildandi lánasamningum haust 2016 og drögum að samkomulagi við kröfuhafa A hluta
Verðlag - neysluvísitala skv. þjóðhagsspá		3,9%	3,5%	2,8%	2,6%



Forsenduyfirlit - endurskipulaging efnahags

	Útkomuspá 2016	2017	2018	2019	2020
Eignabreytingar Sala og tilfærslur fastafjármuna	Eignasjóður: Lækkun leigueigna EFF 2.200 m.kr. Sala Ramma hús 227 mkr. FR ehf: Seldar eignir beinni sölu 110 mkr. Fært til HSES 2.540mkr. T12 ehf: Seldar eignir beinni sölu 156 mkr.				Vikingaheimar: Sala 200 m.kr.
Langtímakröfur	Í samræmi við ársreikning 2015	Í samræmi við ársreikning 2015	Í samræmi við ársreikning 2015	Í samræmi við ársreikning 2015	Í samræmi við ársreikning 2015
Fjárfestingar Stofnframlög	HSES: 708 m.kr.	HSES: 188 m.kr.			
Eignasjóður	Í samræmi við upphaflega áætlun	Grunnfjárfesting 300 m.kr. Leikskóli 300 m.kr. Grunnskóli kálfar 100 m.kr.	Grunnfjárfesting 300 m.kr. Grunnskóli 1. áfangi 900 m.kr.	Grunnfjárfesting 300 m.kr. Grunnskóli 2. áfangi 800 m.kr.	Grunnfjárfesting 300 m.kr.
Reykjaneshöfn	Engin fjárfesting	300 m.kr. vegna Thorsil og US	300 m.kr. vegna Thorsil og US	300 m.kr. vegna Thorsil og US	300 m.kr. vegna Thorsil og US
HS Veitur hf.	Í samræmi við samþykkt stjórnar	Í samræmi við áætlun framkvæmdastjóra	Í samræmi við áætlun framkvæmdastjóra	Í samræmi við áætlun framkvæmdastjóra	Í samræmi við áætlun framkvæmdastjóra
Fráveita		Grunnfjárfesting 150 m.kr.	Grunnfjárfesting 150 m.kr.	Grunnfjárfesting 150 m.kr.	Grunnfjárfesting 150 m.kr.
Afborganir langtímaskulda og skuldbindinga Samkomulag vegna EFF:	EFF skipt í tvö félög: EFF1 - grunnpjónusta EFF2 - söluveigir Lækkun leiguskuldar vegna EFF2 2,2 ma.kr.	EFF1 bætist við í B hluta, leigugreiðslur í samræmi við fyrri samninga	Leigugreiðslur í samræmi við fyrri samninga	Leigugreiðslur í samræmi við fyrri samninga	Leigugreiðslur í samræmi við fyrri samninga
Stofnun HSES um Fasteignir Reykjaneshöfnar	Tilfærsla skulda vegna stofnunar HSES og uppgreiðsla vegna sölu íbúða 1,9 ma.kr.	Tilfærsla skulda vegna stofnunar HSES og uppgreiðsla vegna sölu HSES 750 m.kr.			
Fjármögnun RNH	Endurfjármögnun skuldabréfaflokka á grundvelli eldri samninga 1,1 ma. kr. frá aðalsjóði til RNH, víkjandi lán. 2,0 ma.kr. endurfjármögnun skuldabréfaflokka á grundvelli eldri samninga	Endurfjármögnun skuldabréfaflokka á grundvelli eldri samninga 300 m.kr. endurfjármögnun skuldabréfaflokka á grundvelli eldri samninga	Endurfjármögnun skuldabréfaflokka á grundvelli eldri samninga 600 m.kr. endurfjármögnun skuldabréfaflokka á grundvelli eldri samninga	Endurfjármögnun skuldabréfaflokka á grundvelli eldri samninga 450 m.kr. endurfjármögnun skuldabréfaflokka á grundvelli eldri samninga	Endurfjármögnun skuldabréfaflokka á grundvelli eldri samninga 450 m.kr. endurfjármögnun skuldabréfaflokka á grundvelli eldri samninga
Nýjar lántökur		Eignasjóður: 700 m.kr. (35 ár)	Eignasjóður: 1,7 ma.kr. (35 ár) HS Veitur: 2,0 ma.kr.	Eignasjóður: 1,0 ma.kr. (30 ár)	Eignasjóður: 200 m.kr. (30 ár)
Afborganir annarra langtímaskulda	Í samræmi við gildandi lánasamninga haust 2016	Í samræmi við gildandi lánasamninga haust 2016	Í samræmi við gildandi lánasamninga haust 2016	Í samræmi við gildandi lánasamninga haust 2016	Í samræmi við gildandi lánasamninga haust 2016
Leigusamningar aðrir en EFF	Í samræmi við gildandi leigusamninga	Í samræmi við gildandi leigusamninga	Í samræmi við gildandi leigusamninga	Í samræmi við gildandi leigusamninga	Í samræmi við gildandi leigusamninga
Lífeyrisskuldbindingar	Í samræmi við útreikning trygginga-stærðfræings í árslok 2015	Í samræmi við útreikning trygginga-stærðfræings í árslok 2015	Í samræmi við útreikning trygginga-stærðfræings í árslok 2015	Í samræmi við útreikning trygginga-stærðfræings í árslok 2015	Í samræmi við útreikning trygginga-stærðfræings í árslok 2015
Annað EFF		Bætist í samstæðu B hluta, egið fé 127 m.kr.			
HS Veitur	Útgreiðsla hlutfjár 500 m.kr.	500 mkr arður og RNB fær 50,1% af því	500 mkr arður og RNB fær 50,1% af því	500 mkr arður og RNB fær 50,1% af því	500 mkr arður og RNB fær 50,1% af því